

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΘ'

ΔΕΥΤΕΡΑ 25 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1941

ΑΡΙΘ. 15

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ

Ἐφ' ὅσον παρατείνεται ὁ πόλεμος, ἐπὶ τοσοῦτον ἐπιτείνεται ἡ ἀγωνία τοῦ εὐσεβοῦς ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ γίνονται δυσκολώτεροι αἱ βιοτικά συνθῆκαι αὐτοῦ. Διὰ τὰς ἀπορωτέρας μάλιστα τάξεις τὸ πρόβλημα τῆς ζωῆς προσλαμβάνει ὀσημέραι μορφήν δραματικὴν καὶ ἡ διατροφή των, ἔστω καὶ ἡ στοιχειώδης, ἔχει φθάσει πλέον εἰς ἀληθινὸν ἀδιέξοδον. Τὸ δὲ ἐξ Ἰσοῦ σπουδαῖον εἶναι, ὅτι εἰς τὸν ὄριζοντα, τοῦ ἔγγυς τοῦλάχιστον μέλλοντος, δὲν διαγράφεται τὸ οὐράνιον τόξον τῆς γαλήνης οὐδὲ διαφαίνεται ἡ λευκὴ περιστέρα ἢ κομίζουσα εἰς τὸ ῥάμφος τῆς τὸν κλάδον τῆς εἰρηνικῆς ἐλαίας.

Ὑπὸ τοὺς ὄρους αὐτούς, δὲν εἶναι ἀνεξήγητον, διατὶ ὁ λαὸς ἀγωνιᾷ, διατὶ αἱ ὑποφέρουσαι μᾶζαι ἀνησυχοῦν καὶ διερωτῶνται, δημοσίᾳ καὶ κατ'ἴδιαν : Ποῦ βαίνομεν ; Ποία θὰ εἶναι ἡ κατάληξις τῆς ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν περιπλεκομένης καταστάσεως ; Πότε θὰ ἐπέλθῃ τὸ τέλος τοῦ φοβεροῦ δράματος, τὸ ὁποῖον ἐκτυλίσσεται ἐπὶ τῶν πέντε ὠκεανῶν καὶ τριῶν ἡπείρων ; Περαιτέρω, ποία θὰ εἶναι ἡ μορφή τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐπιζήσουν τῶν σημερινῶν δεινῶν καὶ θ' ἀναλάβουν τὴν ἐπίμοχθον προσπάθειαν νὰ περισυλλέξουν τὰ ῥᾶκη τῶν συμφορῶν καὶ ν' ἀνοικοδομήσουν τὰ θλιβερὰ ἔρεπια τῆς ἀπανθρώπου αὐτῆς ἀλληλεξοντώσεως τῶν λαῶν ; Καί, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, μὲ ποῖα μέσα ὅσοι ἐπιζήσουν θὰ δυνηθοῦν νὰ φέρουν εἰς πέρας τὸν πρωτοφανῆ τοῦτον εἰς ἔκτασιν καὶ μέγεθος ἀθλον ;

Εἰς τὰ ἐναγώνια ταῦτα ἐρωτήματα τοῦ πάσχοντος λαοῦ ἡ ἀπάντησις εἶναι δεδομένη ὑπὸ τῆς Ἁγίας ἡμῶν Πίστεως Ὁ θρησκευόμενος ἑλληνικὸς λαὸς τὴν ἀκούει καὶ τὴν ἀποδέχεται ἐκ τῶν χειλέων τοῦ Προφήτου λέγοντος : « Ἴδου ὁ θεὸς μου Σωτὴρ μου, Κύριος, πεποιδῶς ἔσομαι ἐπ' Αὐτὸν καὶ σωθήσομαι δι' Αὐτοῦ » (Ἠσαΐας, β'). Ὁ Κύριος ἐπέτρειψεν, ὥστε ὁ κόσμος νὰ δοκιμασθῇ, ἵνα ἀντιληφθῇ πληρέστερον τὴν ἀξίαν τῶν ἐντολῶν Του, τὰς ὁποίας παρεμέρισε, πιστεύσας, ἀφελῶς, ὅτι ἠδύνατο νὰ τὰς ἀντικαταστήσῃ μὲ ἔωλα κηρύγματα τῆς ἀνθρωπίνης ἐπινοίας. Ἐντὶ τῆς ἀγάπης, ἐπερίσσευσε τὸ μί-

σος. Ἐντὶ τῆς ὁμονοίας, ἐκαλλιεργήθη ἡ διαίρεσις. Ἐντὶ τῆς ἰσότητος, ἐπλεόνασεν ἡ ἀδικία. Εἶναι δὲ φυσικὸν καὶ εὐλογον, ὅτι ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ κόσμου ἀπὸ τὰς ἐντολὰς καὶ τὰς Ἀληθείας τῆς θεοδημένου Χριστιανικῆς Θρησκείας κατέληξεν εἰς τὴν τεραστίαν πυρκαϊάν, ἡ ὁποία περιλείχει καὶ ἀπειλεῖ, μὲ τὰς ἀδηφάγους πυρίνας φλόγας τῆς, ν' ἀποτεφρώσῃ ὀλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Τὰς ἀνεξιχνιάστους βουλὰς τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς δύναται νὰ ἐρμηνεύσῃ οὐδὲ δύναται νὰ πιθανολογήσῃ, πότε καὶ ὑπὸ ποίας συνθήκας θὰ εὐδοκήσῃ εἰς τὴν λήξιν τῶν παθημάτων καὶ τῶν δοκιμασιῶν τῆς ἀνθρωπότητος. Εἶναι οὐχ ἥττον λογικὸν νὰ ἐλπίζῃ τις, ὅτι ὁ Πανάγαθος θὰ μακροθυμήσῃ ἐπὶ τὸ πλάσμα Αὐτοῦ καὶ θὰ δώσῃ εἰς αὐτὸ τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀνανήψῃ ἀπὸ τὰ σφάλματά του καί, μὲ ὁδηγὸν τὴν Πίστιν καὶ μὲ συνθήματα τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεανθρώπου, νὰ οἰκοδομήσῃ τὴν νέαν εἰρηνικὴν ζωὴν ἐσθιριγμένην ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς Χριστιανικῆς Διδασκαλίας.

Τὴν ἐλπίδα αὐτὴν, ἡ ὁποία, μόνη, δύναται ν' ἀποτελέσῃ τὴν λύσιν τῆς σημερινῆς ψυχικῆς κρίσεως τοῦ κόσμου ὀλοκλήρου, πρέπει νὰ τὴν μεταλαμπαδεύσωμεν εἰς τὰς ψυχὰς τοῦ εὐσεβοῦς ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ νὰ τὴν ἐνσταλλάξωμεν, οὐράνιον βάλαμον, εἰς τὰς ἐπωδύνους πληγὰς αὐτοῦ. Πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν ἀσραγῆ κιβωτὸν τῆς Ἐλπίδος, στρέφονται, ἱκετευτικά, τὰ βλέμματα τῶν ἐν ἀπογνώσει τέκνων Αὐτῆς. Ἐκ τῆς Ἐκκλησίας ἀναμένεται ἡ ἐνεργὸς καὶ σῴτεια ἀντίδρασις ἐναντίον τῆς ἀποσυνθετικῆς ἐπιδράσεως τῆς ψυχικῆς κρίσεως. Εἰς τὴν μετόπην τοῦ Ἱεροῦ Οἴκου Τῆς λάμπει ἀκτινοβόλον τὸ Ἄστρον τῆς Ἐλπίδος καὶ φωτίζει, μὲ φέγγος θείας ἰλαρότητος, τὸ ναυαγῆσαν πλήρωμα εἰς τὴν πάλην του πρὸς τὰ πελώρια κύματα τῆς μαινομένης ἠθικῆς τρικυμίας.

Ἡ Ἐκκλησία, πνευματικὴ ποδηγέτις τῶν τέκνων Τῆς, θ' ἀναλάβῃ τὸ ἔργον τοῦτο, συναρῶντος τοῦ θείου Δομητοροῦ Αὐτῆς. Θὰ σημάνῃ προσκλητήριον σάλπισμα πρὸς πάντας τοὺς λειτουργοὺς Αὐτῆς, καὶ ἄλλους, ὅσους βούλονται, ἐπαίοντας καὶ δυναμένους, ἵνα προσφέρουν προθύμως ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἱεράν καὶ ἐθνωφελῆ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΛΟΙΠΩΝ ΣΕΛΙΔΩΝ

Σελίς 2,3,4	Ἀπαντήσεις Ἱεραρχῶν εἰς τὸ εἰρηκόν γράμμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου
> 5	Παρατηρήσεων στήλη.
> 6	Χρονικά τῆς Ἐκκλησίας.
> 7,8	Βιβλιοκρισία, Ἐκδόσεις, Ἠθικά Γνωμικά καὶ Παραγγέλματα.

ΑΙ ΛΗΦΘΕΙΣΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΕΙΡΗΝΙΚΟΝ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΚΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Εδθύς μετά τὴν ἐνθρόνισιν Αὐτοῦ καὶ ὑπὸ χρονολογίαν 10ης Ἰουλίου ἐ. ἔ., ὁ Κανονικὸς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δαμασκηνὸς διέπεμψε πρὸς τοὺς Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸ καθιερωμένον Εἰρηνικὸν Γράμμα, οὗτοις τὸ καίμενον ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 13 τεύχος τῆς «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ» (σελίς 125—126) τρέχοντος ἔτους.

Ὀλίγας ἡμέρας βραδύτερον ἤρchiαν νὰ λαμβάνωνται αἱ ἀπαντήσεις τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν πρὸς τὸ Εἰρηνικὸν Γράμμα τοῦ Μακαριωτάτου. Αἱ ἀπαντήσεις αὗται θέλουσι δημοσιεῦσθαι ἀπὸ τοῦ σημερινοῦ τεύχους τῆς «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ» κατὰ τὴν σειράν τῆς χρονολογίας αὐτῶν, μεταξύ δὲ τῶν ἔχουσῶν τὴν αὐτὴν χρονολογίαν, κατὰ σειράν πρεσβειῶν Ἀρχιερωσύνης τοῦ ἀπαντῶντος Μητροπολίτου.

1. Ὁ Σεβασμιώτατος Πατρῶν

Ἐν Πάτρσις τῇ 15ῃ Ἰουλίου 1941

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, λίαν μοι ἀγαπητὴ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, κ. Δαμασκηνέ.

Πάνυ ἀσμένως κομισάμενοι τὴν ἐπὶ 10 τρέχ. μηνὸς ἐπιστολὴν τῆς Ἰμετέρας φίλης Μακαριότητος, συγχάρισμα καὶ αὖθις ἐπὶ τῇ ἀποκαταστάσει Αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου Θρόνου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, καὶ εὐχόμεθα Αὐτῇ ἐκ δάθους ψυχῆς ὑγιαίνει καὶ μακροήμερον ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἀγίας ἡμῶν Μητρὸς Ἐκκλησίας. Βεβαίως οἱ καιροί, οὓς διερχόμεθα, εἰναι λίαν χαλεποί, ἀλλ' ὁρῶμεν ἄπνευστε νὰ ἐργαζώμεθα ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ νὰ δώμεθα τοῦ Κυρίου ὑπὲρ τῆς ταχέως Εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου.

Ἐπὶ τούτοις, κατασπαζόμενοι ἀδελφικῶς τὴν Ἰμετέραν Μακαριότητα, διατελοῦμεν

Ἀγαπητὸς Ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† Ο ΠΑΤΡΩΝ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

2. Ὁ Σεβασμιώτατος Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰουλίου 1941

Πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, Κύριον Δαμασκηνόν

Μακαριώτατε,

Ἡ ἀνοίγεσθαι ἐν τῇ καθόλου ἱστορίᾳ τῆς Ὀρθοδόξου ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας ἐπὶ τριάκοντα δύο μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τῆς 5ης Νοεμβρίου 1938 λυπηρὰ πένθησις, Χάριτι Θεοῦ, ἐκκλίσθη τὴν 2αν Ἰουλίου ἐ. ἔ. διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς θεοῦ β. δηγηθείσης Μείζονος Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς ἀποκαταστάσεως τὴν ἀπαράφθορον τῆς Ἐκκλησίας διδασκα-

ταύτην διακονίαν. Ἀμοιβαίως διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι, βοηθοῦντες καὶ βοηθούμενοι, παραμυθούμενοι καὶ πνευματιζόμενοι, θ' ἀγωνισθῶμεν τὸν ἱερώτατον ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς λυτρώσεως τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὴν μαστιζούσαν αὐτὸν ἠθικὴν κρίσιν. Ὁ ἀγὼν θὰ εἶναι δεινός Οὐδὲν ὅμως δεινότερον ἀπὸ τὴν ὀλιγορῖαν τοῦ καθήκοντος. Καθήκον δὲ πάντων εἶναι τὴν σιγμὴν αὐτὴν νὰ ἐπαναφέρωμεν τὴν ἀγωνιῶσαν καρδίαν τοῦ δοκιμαζομένου λαοῦ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, Πίστεως, νὰ δικαιώσωμεν τὰς εὐσεβεῖς του προσδοκίας ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ μεταγγίσωμεν εἰς τὴν ἀνήσυχον ψυχὴν του τὸ φῶς τῆς Ἑλπίδος, ἢ ὁποῖα, κατὰ τὸν Παῦλον «Οὐ κατασχύνει» τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν».

λίαν περὶ τῆς δι' ὑπερφυῶς ἐπενεργίας ἐκλογῆς καὶ καταστάσεως τῶν Ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία, ὑπὸ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ἐν τῇ ἀνελλίξει τῶν αἰῶνων ἐδοκιμάσθη, ὡς γνωστόν, ἀντιμετωπίσασα ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς ἐχθροὺς πλὴν κατὰ πάντας τοὺς ἀγῶνας, ἔχουσα μετ' αὐτῆς τὴν ἀλήθειαν, αὐτὸν τὸν Θεάνθρωπον Ἰησοῦν, καὶ τὴν διδασκαλίαν Ἐκείνου στοιχοῦσα, ἐθριάμβευσε γνωρίζουσα καὶ πιστεύουσα, ὅτι «καὶ πύλαι Ἰησοῦ οὐ κατασχύουσιν Αὐτῆς». Κατὰ τοὺς ἀγῶνας ἐξ αὐτῆς ἀνταπεξήληθε διὰ τῶν ἐκ τοῦ στρατοπέδου αὐτῆς μαχητῶν τῆς πίστεως, τῶν κληρικῶν, οἵτινες ἀγογγύστως ὑπέμειναν τὰ πάντα χάριν τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ ὡς καὶ τῶν θεσμῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ θαθείᾳ ἀγάπῃ πρὸς Αὐτὴν, καὶ τῇ πειρηθῆσαι ἐπὶ τὸ δίκαιον. Οὐκ ἦν δ' ἄλλως γενέσθαι καὶ ἐπ' ἐσχάτων. Ἀδελφὸς ὁ Κύριος ὁ εἰπὼν «Ἰδοὺ ἐγὼ εἶμι μετ' ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος», ὁ ἐπιτρέψας τὴν δοκιμασίαν, ἵνα κατὰ τὸν Ἀπόστολον «οἱ δοκιμοὶ φανεροὶ γένωνται», δὲν κατέλιπε τὴν Ἐκκλησίαν Αὐτοῦ ἀπροστάτευτον, οὐδ' ἐπέτρεψε τὴν διαφθορὰν αἰωνοβίων ἱερῶν θεσμῶν ἀγῶσι πολλοῖς καὶ αἵματιν οὐκ ὀλίγοις διασφαλισθέντων.

Καὶ ὅντως! Ἄψευδὲς τούτου μαρτύριον ἡ ἀποκατάστασις τῆς Ἰμετέρας Μακαριότητος τῆς ψήφους κανονικῆς τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῇ 5ῃ Νοεμβρίου 1938 προκρίθεισης καὶ κληθείσης ἐπὶ τὸν πρῶτον θρόνον τῆς ἐν Ἑλλάδι Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, πλὴν ὅμως διὰ τὰς παρεμπροσθίας περιστάσεις κωλυθείσης ἀνυπαίτιως, ὅπως ἐνασκήσῃ τὰ πνευματικὰ Αὐτῆς καθήκοντα, δι' ἀποφάσεως δὲ τῆς Μείζονος Ἱερᾶς Συνόδου, κανονικῶς καὶ νομίμως συγκληθείσης καὶ ἀποφνημαμένης, ἀποκατασταθείσης, ἐπιτραβεῦσθαι οὕτω τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς καρτερίας εἰς δοκιμασίας καὶ θλίψεις, αἵτινες ἐπετέφρανον τὴν Ἐκκλησίαν ὡς καὶ τὴν Ἰμετέραν Μακαριότητα κατὰ τὴν μακρὰν τοῦ πνευματικοῦ Αὐτῆς ποιμνίου διατριβὴν ἀλλὰ καὶ τῆς ἀκλονήτου πίστεως ἐπὶ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ καὶ σεβάσμου Αὐτῆς πρὸς τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰ θέσμια τῆς Ἐκκλησίας.

Τὰ ἐθαγγέλια ταῦτα ποιουμένη ἡ Ἰμετέρα Μακαριότης διὰ τῶν, ὡς ἔθος, Εἰρηνικῶν αὐτῆς Γραμμάτων πρὸς τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς, ἐτιλαμβάνεται τῆς εὐκαιρίας, ὅπως ἐξωτερικεύουσα τὰ διακατέχοντα Αὐτὴν ἀδελφικὰ αἰσθήματα, ἢ γραμμίῃ τὴν τιμὴν καὶ ἀγάπην πρὸς αὐτοὺς, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐμπνέεται καὶ δι' ὧν σκοπεῖ ἀσκήσῃ τὴν ἐμπιστευθεῖσαν Αὐτῇ διακονίαν.

Ταπεινὸς καὶ ἡμεῖς Ἀδελφὸς ἐν Χριστῷ, λαμβάνοντες τὰ χαροποιὰ ταῦτα μηνύματα, διὰ τῶν χειρῶν τῆς Ἰμετέρας Μακαριότητος καὶ διακριθόντες τὸ ἐλικρινές καὶ τίμιον τῶν ἀγγελιομένων, ἐκ τοῦ παρελθόντος δὲ κεντημένον ἴδιαν ἀντιληφθῆναι περὶ τε τῆς κατὰ Χριστὸν πολιτείας τῆς Ἰμετέρας Μακαριότητος, τοῦ περὶ τὰ πνευματικὰ τελείου Αὐτῆς καταρτισμοῦ καὶ τῆς περὶ τὸ διοικεῖν ἐμπειρίας, συμπερασμάτων ἀσφαλῶν συναγομένων ἐκ τῆς ἀχρι τοῦ νῦν ἀναστροφῆς καὶ κλήσεως ὑπ' Αὐτῆς διεξαγωγῆς πάσης ἐκκλησιαστικῆς διακονίας, πρῶτιστα μὲν εὐγνωμονοῦμεν τῷ Πνευματικῷ Θεῷ τῷ οὕτως οἰκονομήσαντι τὰ κατὰ τὴν διοίκησιν τῆς Ἀγίας Αὐτοῦ Ἐκκλησίας καὶ θριαμβεύσαντι τὸ δίκαιον, εὐχαριστοῦμεν δὲ τῇ Ἰμετέρᾳ Ἱερασίᾳ Μακαριότητι διὰ τε τὰ ἀδελφικὰ Ἀδελφὰ αἰσθήματα καὶ τὴν ἐπιδαφλευσμένην ἡμῖν τιμὴν, διαφ. οῦμενοι Αὐτὴν διὰ ἀποδοῦμεν Αὐτῇ ὁμοίως τὴν ἀγάπην καὶ τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν τιμὴν φιλαδέλφως ὡς Προδρόμῳ τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀδοκεφάλου Ἐκκλησίας καὶ Συμπούμενοι καὶ συγκαίροντες τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τὴν θεῖαν συνάρσει ἀποκατάστασιν τῆς κανονικῆς τάξεως ἐν Αὐτῇ καὶ τῇ Ἰμετέρᾳ Μακαριότητι διὰ τὴν ὁμοίαν ἐπὶ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου.

Ἐν ἰκεσίᾳ δὲ πολλῇ θερμῶς ἀναπέμπομεν εὐχὰς πρὸς τὸν Πανοικτίρμονα Κύριον, ὅπως δωρήσῃται τὴν Ἰμετέραν Μακαριότητα τῇ Ἀγίᾳ Αὐτοῦ Ἐκκλησίᾳ ὑγιᾶ, μακροήμεροῦσαν καὶ ὀρθοτομοῦσαν τὸν λόγον τῆς Ἀληθείας, ἄξιον δ'

ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὴ κατὰ τοὺς οὗς διερχόμεθα χρόνους, καθ' οὓς μόνῃ ἢ Ἐκκλησίᾳ ὑπάρχει διὰ τὸν πάσχοντα, τὸν ἐνδεῆ, τὸν ἀνάπνρον, τὴν χήραν, τὸ ὄρφανόν καὶ πάντα γενικῶς, ὃν ὁ βροτολογὸς πόλεμος ἐπληξε. ἡ μήτηρ ἢ πρὸ, στίγες καὶ βοηθός, καὶ παρ' αὐτῆς καὶ μόνῃς ἀναμένει ὁ χριστιανὸς νὰ ἀντλήσῃ τὴν ἐλπίδα, τὴν ἀνακούφισιν, τὴν παρηγορίαν τὴν ὑπομονὴν, τὸ θάρρος τῆς ζωῆς, τὸν στήριγμόν, τὴν χαρὰν, τὴν θεραπείαν, τὴν σωτηρίαν. Ἡ κυκλοῦσα τανῶν τὴν ἀγαπητὴν ἡμῶν Πατρίδα δυστυχία καὶ ὁ κρούων τὴν θύραν τῆς οἰκίας ἡμῶν λιμός καὶ αἱ ἀντιμετωπιζόμενα: παρ' ἡμῶν σκληραὶ στερήσεις μόνον παρὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐκπροσώπων αὐτῆς, ὧν πρῶτος ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης, εἶναι δυνατόν νὰ ἀντιμετωπισθῶσι τελεσφόρως.

Ἐλπίζομεν καὶ πιστεύομεν ὅτι ὁ Θεὸς δὲν θὰ καταλίπῃ ἀπροστάτευτον τὸ εὐλογημένον Ἔθνος ἡμῶν καὶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία, ἢ καλουμένη σήμερον νὰ διαδραματίσῃ σπουδαίωτον ῥόλον κα' ἀποδείξῃ τὴν σφαιραὶν ἀποστολὴν Ἀδτιῆς, θὰ πράξῃ ἐξ ὀλοκλήρου τὸ καθ' ἑαυτὴν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῆς Ὑμετέρας πεπνυμένης Μακαριότητος, ὡς πρωτοπόρου, ἐφ' ἣν καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς Ὀποίας ἐπικαλούμεθα τὴν ἀπὸ Θεοῦ εὐλογίαν.

Κατασπαζόμενοι: δ' Αὐτὴν φιλήματι: ἀδελφικῶς διατελοῦμεν Ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† Ο ΛΑΡΙΣΗΣ ΔΡΟΘΕΟΣ

δ. Ὁ Σεβασμιώτατος Παροναξίας καὶ Θήρας

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰουλίου 1941

Πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κύριον Κύριον Δαμασκηνόν, ἀγαπητὸν ἐν Χριστῷ Ἀδελφόν καὶ Συλλειτουργόν

Εἰς Ἀθήνας

Μακαριώτατε,

Τὸ Πανευλόγητον Ὄνομα τοῦ ἐν Τριάδι Ἁγίου Θεοῦ δοξάζοντες ἐπὶ τῷ Θεοσευλογητῷ γεγονότι τῆς ἀναρρήσεως τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος εἰς τὸν Τρισάνδοξον Αὐτῆς Θρόνον συγκαίρομεν Αὐτῇ ἀπὸ καρδίας, εὐχόμενοι, ὅπως ὁ Ἀρχηγὸς καὶ Τελειωτῆς τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὁρησκείας ἐνισχύσῃ καὶ ἐνδυναμώσῃ τὴν Ὑμετέραν Ἀγάπην ἐν τῇ μεγάλῃ Ἀδτιῆς ἀποστολῇ καὶ νέῃ Ἱερᾷ Διακονίᾳ, ὅπως, ἀγωνιζομένη τὸν ἀγῶνα τὸν καλόν, ἀποδώσῃ τοὺς ἀναμενόμενους ἀγλαοὺς καρποὺς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πρὸς δόξαν τοῦ Ἁγίου Ὄνοματος τοῦ Χριστοῦ.

Τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός καὶ Συλλειτουργός, διατελοῦμεν κατασπαζόμενοι Αὐτὴν ἐν ἀγάπῃ κολλῆ.

† Ο ΠΑΡΟΝΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΘΗΡΑΣ ΧΕΡΟΥΒΕΙΜ

ι. Ὁ Σεβασμιώτατος Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἰουλίου 1941

Πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κύριον Κύριον Δαμασκηνόν ἀγαπητὸν ἐν Χριστῷ ἀδελφόν καὶ Συλλειτουργόν

Ἐνταῦθα

Μακαριώτατε,

Μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς καὶ ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐκοιμώμεθα τὸ ἀπὸ 10 τρέχοντος Ἐιρηνικόν Ἐγκύκλιον Γράμμα τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καὶ σπεύδομεν νὰ συγχαρῶμεν ἀπὸ καρδίας Αὐτὴν ἐπὶ τῇ Κανονικῇ ἀναρρῆσει εἰς τὸν ἐνδοξόν Αὐτῆς Θρόνον ἀφ' ἐνός, ὡς καὶ διὰ τὴν Νόμιμον, Κανονικὴν καὶ Δογματικὴν ἐπανόρθωσιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν εὐθείαν Αὐτῆς ὁδόν ἀφ' ἐτέρου.

Ἡ χαρὰ ἡμῶν, Μακαριώτατε, ἐκδηλοῦται τοσούτῳ μάλλον μείζων ὅταν ἀναλογιζώμεθα. ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, κατόπιν μιᾶς ὑπερδιοτιδῆς ἀντικανονικῆς καὶ ἀντιδογματικῆς ἀποκλίσεως ἐκ τῆς ὁδοῦ Αὐτῆς, ἐπιστρέφει καὶ αὐθις εἰς τὴν εὐθείαν τῆς ὁδοῦ καὶ ἐπαναποκετᾷ ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος τὸν Κανονικόν καὶ Ἐκλεκτόν Πρωθιεράρχην, τὸν ἀκάματον ἀγωνιστὴν, τὸν θεξιὸν οἰακοστρόφον καὶ τὸν ἐν πᾶσι Συνετὸν Ῥυθμιστὴν τῆς ὄλης Ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, καὶ εἰμεθα πλέον ἢ βέβαιαι, ὅτι λίαν

συντόμως, τοῦ Μεγάλου Θεοῦ συνευδοκούντος, θὰ συγκομιώσωμεν τοὺς ἀγλαοὺς καρποὺς τῆς ὀλοκλήρωτικῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως πιστεύομεν, ἐλπίζομεν, καὶ ἀναμένομεν πάντες, ὅσοι πονοῦμεν τὴν Ἐκκλησίαν.

Δεχθῆτε λοιπὸν καὶ αὐθις τὰ θερμώτατα ἡμῶν συγχαρητήρια καὶ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς πλήρους ἀδελφικῆς ἀφωσιώσεως ἡμῶν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ἐπίσημον δῆλωσιν ἡμῶν, ὅτι τιθέμεθα ἀνεπιφυλάκτως παρὰ τὸ πλευρὸν Αὐτῆς, ἐτοιμοὶ πρὸς πᾶσαν ζητηθησομένην καὶ ἀπαιτουμένην θυσίαν, ὅπως βοηθήσωμεν τὴν Ὑμετέραν Ἀδελφικὴν Ἀγάπην ἐν τῷ τραχυτάτῳ μὲν, ἀλλ' εὐγενεστάτῳ καὶ Θεοσευλογητῷ ἔργῳ Αὐτῆς, ὅπερ ἀναλαμβάνει ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης νὰ φέρῃ εἰς πέρας τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ἐσταυρωμένου Σωτήρος, πρὸς ὃν ἀπευθύνομεν θερμωτάτην ἀπὸ καρδίας παράκλησιν, ὅπως ἐνισχύσῃ καὶ ἐνδυναμώσῃ Αὐτὴν ἐν παντὶ ἔργῳ Αὐτῆς, ἵνα ἡ προκοπὴ Αὐτῆς φανερὰ ᾖ ἐν πᾶσιν.

Τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός καὶ Συλλειτουργός καὶ ὅλως πρόθυμος

† Ο ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ ΚΑΙ ΟΛΥΜΠΙΑΣ ΑΝΘΙΜΟΣ

δ. Ὁ Σεβασμιώτατος Ἄδης

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουλίου 1941

Πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κύριον Δαμασκηνόν, ἀγαπητὸν ἐν Χριστῷ ἀδελφόν καὶ Συλλειτουργόν

Ἐνταῦθα

Μακαριώτατε,

Μὲ τὴν καρδίαν ἐμπεπλησμένην χαρᾶς καὶ ἀπείρου ἀγαλλιάσεως κοιμώμενοι τὰ ἀπὸ 10ης ὑπερμεσοῦντος Ἐιρηνικὰ Γράμματα τῆς Ὑμετέρας πεφιλημένης ἡμῖν Μακαριότητος, δόξαν ἀνεπέμφαμεν τῷ Ἀρχιεπίσκοπῳ Χριστῷ, ὅτι μετὰ τὴν ἐπὶ δύο καὶ τριάντα μῆνας διαρκέσασαν ὠραίαν δοκιμασίαν Ὑμῶν, καθ' ἣν ἡ Θεία Πρόνοια ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὴν Ὑμετέραν Ἀδελφικὴν Ἀγάπην, ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ, ἀνήλθετε τέλος ἐπὶ τοῦ ποσεισμένου Θρόνου Ὑμῶν, ἐν μέσῳ τῆς πανταχόθεν ἐκδηλουμένης ἀγάπης τοῦ τε Κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, περιβεβλημένος τὴν δόξαν καὶ αἰγλήν, ἣν κατισργάσθη ὡς θαυμάσιον ἀλουργίδα ἡ διώξις καὶ φυλάξεις τῆς Ὑμ. Μακαριότητος καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἀπὸ τοῦ Θρόνου Αὐτῆς ἀπομακρύνσεως.

Δὲν ἀποκρύπτομεν, Μακαριώτατε, τὴν θλίψιν τῆς καρδίας ἡμῶν, ἣν ἐνέτεινεν ἡ πικρὰ ἀνάμνησις τῆς δίξις καὶ δυναστείας ἐπιδηληθείσης ἡμῖν ὑπογραφῆς τῆς ἀντικανονικῆς καὶ ἀντιδογματικῆς Πράξεως τῆς ἀνακλήσεως τοῦ Ὑμετέρου Μηνύματος, εὐρεθέντες πρὸ διλήμματος τοῦ ὑπογραφῆς ἢ μὴ αὐτῆς, καθ' ἣν ἐκρίναμεν φρονιμώτερον, νὰ μὴ γίνωμεν αἰτία, ὅσπερ ἐν τῷ προσώπῳ ἡμῶν νὰ καταπιωχθῇ καὶ διὰ μίαν ἀκόρη φορὰν ἢ Ἀρχιερωσύνην, καὶ περιυβρισθῇ αὐτὴ ὡς ἐγένετο καὶ ἄλλοτε, ἐπὶ κλονισμῷ τοῦ Ὁρησκευτικοῦ συναισθήματος τοῦ Χριστοπανύμου πληρώματος, καὶ ὑπεκύψαμεν ἐνώπιον τοῦ ἐξασκηθέντος ἐναντίον ἡμῶν ἀπαιτοῦ ἐκδίασμοῦ, οὐχὶ ἀδιαμαρτυρητῶς, ἀλλ' ὑπακούσαμεν ἐν τῇ ἀκραδάντῳ πεποθήσει, ὅτι ὁ Θεὸς τῆς Ἐκκλησίας Ἱερῆς, θάπτον ἢ δράδιον, ἐν τῇ ἀπέριφ Αὐτοῦ δικαιοσύνῃ; θὰ ἀποκαθίστα τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα ἐπὶ τοῦ Κανονικοῦ Αὐτῆς καὶ Θεοσευλογητοῦ Θρόνου, ἀποδίδων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος τὸν ἐκλεκτόν Αὐτῆς Πρωθιεράρχην, εἰς τὴς χεῖρας τοῦ ὁποίου ἐνεπιστεύθη τοὺς οἰκίας τῆς διακυβερνήσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Σκάφους, ὅπως ἐν μέσῳ τῆς ὄλονεν ἐκδηλουμένης φοβερᾶς τρικυμίας πέριξ ἡμῶν καὶ τοῦ Ἐθνους ὀλοκλήρου ὀδηγήσῃ αὐτὸ δεξιόστροφως πρὸς τὸν εὐθιον λιμένα τῆς γαλήνης καὶ ἡρεμίας.

Δόξαν οὖν, αἶνον καὶ εὐχαριστίαν ἀναπέμποντες τῷ ἐν Τριάδι Ἁγίῳ Θεῷ, ἐπὶ τῇ ἐπαναφορᾷ τῆς κανονικῆς τάξεως ἐν τῇ Ἁγιωτάτῃ Ἑλλαδικῇ Ἐκκλησίᾳ, συγκαίρομεν διαπύρους τὴν Ὑμετέραν περιοπούδατον καὶ λίαν ἡμῖν ἀγαπητὴν Μακαριότητα, ἐπὶ τῇ ἀναρρῆσει Αὐτῆς εἰς τὸν ἐνδοξόν Θρόνον τῆς ἐκ Θεοῦ κληρωθείσης Αὐτῇ Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, καὶ ἱκετεύομεν τὸν Θεόν, ὅπως ἐν-

σχόση Αὐτῆν καὶ ἐνδυναμώση ἐν τῇ εὐγενεὶ Αὐτῆς νέα σταδιοδρομία πρὸς δόξαν τοῦ Χριστοῦ καὶ εὐκλειαν τῆς Ἀγίας Αὐτοῦ Ἐκκλησίας.

Τῆς Ὑμετέρας πεφιλημένης Μακαριότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός καὶ Συλλειτουργός

† Ο ΑΡΤΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

6. Ὁ Σεβασμιώτατος Γρεβενῶν

Ἐν Γρεβενοῖς τῇ 25 Ἰουλίου 1941

Πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κύριον Κύριον Δαμασκηνόν

Ἀθήνας

Μακαριώτατε,

Ἀσμένως ἀπεδεξάμεθα τὸ ἀπὸ 10ης τοῦ ἤδη λήγοντος Γράμμα τῆς Ὑμετέρας ἀγαπητῆς ἡμῖν Μακαριότητος ἀγαθουθείας ἡμῶν ἀγαπητῆς ἡμῖν τὴν ἀποκατάστασιν Αὐτῆς ἐπὶ τὸν παλαίφατον καὶ Θεοφύροτον Θρόνον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

Περὶ πολλοῦ ποιοῦμενοι τὰ διατρανοῦμενα ἐν τῷ μνησθέντι Γράμματι Αὐτῆς αἰσθήματα ἀγάπης καὶ τιμῆς, ὑφ' ὧν Αὐτῇ φιλαδέλφως ἐμπνέεται καὶ δι' ὧν σκοπεῖ τὴν ἀσκῆσιν τῆς ἐμπιστευθείσης Αὐτῇ διακονίας ἐν ταῖς παρούσαις μάχιστα χαλεπαῖς ἡμέραις τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας προαγόμεθα, καθηκόντως, νὰ ἐκφράσωμεν Αὐτῇ τὰς ἐπὶ τῇ ἀποκατάστασει Αὐτῆς θερμὰς ἡμῶν συγχαρητηρίους προσήσεις καὶ νὰ γνωρίσωμεν Αὐτῇ, ὅτι οὐ παυσόμεθα κανονικὴν ἔχοντες τὴν μετ' Αὐτῆς ἐπικοινωνίαν.

Εὐχόμενοι δ' ἐν τέλει, ὅπως ὁ Δομήτωρ τῆς Ἀγίας ἡμῶν Πίστews καὶ Ἀρχιεπίσκοπος Σωτήρ ἡμῶν τὴν μὲν Ἐκκλησίαν Αὐτοῦ διαφυλάττει ἀσινῇ, ἀλώθητον ἀπὸ πάσης ἀντικειμένης ἐπιβουλῆς, τῇ Ὑμετέρᾳ δὲ ἀγαπητῇ ἡμῖν Μακαριότητι χαρίζεται ἕτη ὡς οἶόν τε μακρὰ καὶ ὑγιεινά, ἀνίσχυρ' ἂν ἄμα Αὐτῆν ἐν τῷ πολυμόχῳ ἔργῳ τοῦ Εὐαγγελίου Αὐτοῦ.

Ἐπὶ δὲ τούτοις ἀσπαζόμενοι Αὐτῇ φιλήματι Ἀγίῳ ἂν δελφικῶς, διατελούμεν,

Τῆς Ὑμετέρας ἀγαπητῆς ἡμῖν Μακαριότητος

ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† Ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ

7. Ὁ Σεβασμιώτατος Κίτρους

Ἐν Κατερίνῃ τῇ 28 Ἰουλίου 1941

Πρὸς τὴν Α. Μακαριότητα Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, Κύριον Κύριον Δαμασκηνόν

Εἰς Ἀθήνας

Μακαριώτατε,

Ἐλάβομεν τὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ης Ἰουλίου 1941 Εἰρημικὸν Γράμμα τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, δι' οὗ Αὐτῇ ἠγαθόνθη ἵνα πληροφορήσῃ ἡμᾶς τὰ τῆς ἀνάδου Αὐτῆς εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

Ἀπαντώντες εἰς αὐτὸ συγχαίρομεν τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα καὶ εὐχόμεθα Αὐτῇ εὐδοκίμῃσιν πλήρη καὶ τελείαν.

Ἐπὶ τούτοις ἀσπαζόμενοι πόθῳ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, διατελούμεν ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ ἀδελφός καὶ ἔλωσ πρόθυμος.

Ἐν Κατερίνῃ τῇ 28 Ἰουλίου 1941

† Ο ΚΙΤΡΟΥΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

8. Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἰουλίου 1941

Πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κύριον Κύριον Δαμασκηνόν

Ἐμπλεοὶ χαρῆς διεξήλθομεν τὰ, κατὰ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν ἔθος εἰρημικὰ γράμματα, δι' ὧν ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης ἐδηρεστήθη ἀναγγεῖλαι ἡμῖν τὴν θείαν εὐδοκίαν ἀποκατάστασιν Αὐτῆς ἐπὶ τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον Ἀθηνῶν καὶ διασφαλίσαι ἡμᾶς περὶ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης ὑφ' ἧς

ἐμπνέεται καὶ δι' ἧς σκοπεῖ, ὅπως ἀσκήσῃ τὴν ἐμπιστευθεῖσαν Αὐτῇ διακονίαν.

Δόξαν τῷ Παναγὰθῳ Θεῷ ἂν ἀφέρωμεν, διότι ἡ γενομένη αὐτῇ ἀποκατάστασις καταπαύει τὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ δημιουργηθέντα σάλλον, καὶ ἐπαναφέρει τὴν γαλήνην καὶ τὴν κανονικὴν τάξιν, ἧς παρέκκλισις οσοδὴ ἦτο ἢ διὰ τῆς ἀποφάσεως λαϊκοῦ δικαστηρίου ἐκτροπῆ ἀπὸ τῆς κανονικῆς δόσεως διὰ τῆς παρεμπόδιστος ἀφ' ἐνός τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος εἰς ἀπὸ τῆς ἀσκήσεως τῶν πνευματικῶν Αὐτῆς καθηκόντων, διὰ τῆς ἐκλογῆς δ' ἐξ ἐτέρου ἄλλου ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, πράξεως ἀντικανονικῆς καὶ συνεπιῶς μηδὲν κέρως ἐπαγομένης.

Ἡ κανονικότης τῆς ἐκλογῆς τῆς 29ης Νοεμβρίου 1938 προσεπικυρωθεῖσα διὰ τῆς ἀπὸ 2 Ἰουλίου ἐ.σ. ἀποφάσεως τῆς Μείζονος Ἱερᾶς Συνόδου, εἶναι ἡ βάση καὶ τὸ θεμέλιον, ἐφ' ὧν ἐδράζονται αἱ πράξεις τῆς Ἐκκλησίας περὶ ἐκλογῆς καὶ κατατάσεως τῶν Ἱεραρχῶν, ἔτι δὲ πλέον καθ' ὅσον αὐταὶ κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας διδασκόμενα καὶ παρ' ἡμῶν πιστευόμενα τελοῦνται ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιον τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, ὑπερφῶς οὕτω ἐνεργουμένης τῆς ἐκλογῆς καὶ κατατάσεως τῶν Ἀρχιερέων.

Τῇ πίστιν ταύτην, ἧτις ἀδιακόπως κρατεῖ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἠδραῖωσε διὰ τῆς μνησθείσης μνημειώδους ἀποφάσεως Αὐτῆς ἡ Μείζων Ἱερὰ Σύνοδος, ὁμοφώνως ἀποδεξαμένη πανθ' ὅσα ἡ Ἐκκλησία ἀπ αἰώνων διδάσκει καὶ κυρώσασα ἀπαξ ἔτι τὰ πιστευόμενα περὶ τῆς δι' ὑπερφῶς ἐπενεργείας ἐκλογῆς τῶν Ποιμένων, τοποθετήσασα ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ πνευματικοῦ περιοχόμενου πράξεων τῆς Ἐκκλησίας αἰτίνας οὐδέποτε ὑπόκεινται εἰς τὸν ἔλεγχον ἀνθρωπίνης ἐξουσίας οὐδ' εἶναι δεκτικαὶ τροποποιήσεως ἢ ἀλειψώσεως.

Μετασχόντες τῆς Μείζονος Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ὁμολογησαντες ταῦτα, αἰσθανόμεθα χαρὰν ὡς πλεῖστον συντελέσαντες μετὰ τῶν Ἀγίων Ἀδελφῶν εἰς τὴν δόξιν οὕτω πιστευόμενων ἐποκατάστασιν τῆς τάξεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πρώτον, συναφῶς δ' εἶτα καὶ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος εἰς τὸν δι' ἐν προκυρήθῃ καὶ ἐκλήθῃ διὰ τῆς ἐκλογῆς τῆς 29ης Νοεμβρίου 1938 Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον Ἀθηνῶν.

Ἐφ' ᾧ ἀνταποδίδοντες τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα καὶ ἀκραδάντως πιστεύοντες, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἰς χεῖρας ἀσφαλεῖς ἐνεπιστεύθη τὸ πηδάλιον τῆς διοικήσεως Αὐτῆς ἵκετεύομεν τὸν Δοτήρα τῶν ἀγαθῶν, ὅπως ἐνισχύῃ Ὑμᾶς εἰς τὸν κατὰ τὰς παρούσας στιγμὰς ἀγῶνα, ὅποτε ἡ ἀγαπητῇ ἡμῶν Πατρίδι καὶ οἱ χριστιανοὶ μας δοκιμάζονται ἀντιμετωπίζοντες στερήσεις σκληρὰς, ὥστε ἡ εὐεργετικὴ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἀποστολὴ νὰ πραγματοποιηθῇ, τοῦθ' ὅπερ ἐγγυᾶται ἡμῖν ἡ πολυμερὴς ἐν τῷ παρελθόντι δράσις τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καὶ τὰ προσόντα, ὑφ' ὧν Αὐτῇ περικοσμεῖται, δι' ἐν λόγον καὶ διατελούμεν εὐέλπιδες, ὅτι εἰς τὴν διανοῦξιν ὁραζόντων δράσεως τῆς Ἐκκλησίας πρώτιστος συντελεστής θέλει εἶναι ἡ ἐγνωσμένη μόρφωσις, πείρα καὶ διοικητικὴ ἱκανότης Ὑμῶν.

Συγχαίροντες Ὑμῖν καὶ αὐτὴς ἀσπαζόμεθα Ὑμᾶς ἀδελφικῶς φιλήματι, εὐχόμενοι ὑγειαν ἀδιάπτωτον καὶ τὸ ἔτι Ὑμῶν ὡς πλεῖστα.

Τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ ΙΑΚΩΒΟΣ

Πρὸς τοὺς συνδρομητὰς τῆς ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Καθίσταται γνωστὸν, ὅτι ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς τεύχους θὰ διακοπῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου εἰς ὄσους δὲν κατέβαλον τὴν συνδρομὴν τῶν ἐτῶν 1940 καὶ 1941

Εἰς τοὺς καθυστεροῦντας παλαιότερας συνδρομὰς δὲν ἀποστέλλεται πλέον τὸ δελτίον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τῶν θλιβομένων ἢ χαρᾶ.

Μὲ βαθεῖαν κατάνυξιν τὸ ὀρθόδοξον εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα ἐφόρτασε καὶ ἐφέτος τὴν ἐορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Οἱ Ἱεροὶ Ναοὶ ἐπληρώθησαν ἀσφυκτικῶς εὐλαβῶν προσκνητῶν καὶ κατανυκτικῶν δεήσεις ἀνεπέμφθησαν ἐξ ὅλων τῶν ψυχῶν πρὸς τὴν ἄσπιλον καὶ ἄμωμον Παρθενομήτορα. Ἡ μακραίων παράδοσις τῆς βαθείας προσηλώσεως τῶν Ἑλλήνων Χριστιανῶν πρὸς τὴν μνήμην τῆς Μεγαλόχαρης, τῆς Ἀπειρωνούμου Παντανάσσης καὶ θαυματουργοῦ, ἐσυνεχίσθη καὶ ἐφέτος ὅπως θὰ συνεχίζεται πάντοτε καὶ εἰς τὸ μέλλον μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἐφέτος μάλιστα ὁ πανηγυρισμὸς προσέλαβεν ἐξόχως κατανυκτικὸν χαρακτῆρα, διότι οὐδέποτε ἄλλοτε ἴσως οἱ Ἕλληνες Χριστιανοὶ ἠσθάνθησαν τόσον βαθέως τὴν ἀνάγκην τῶν πρεσβειῶν τῆς Ἀειπαρθένου πρὸς τὸν Υἱὸν Αὐτῆς καὶ Θεὸν ἡμῶν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου καὶ ὑπὲρ τοῦ συντόμου τερματισμοῦ τῶν δεινῶν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀπὸ τὰ χεῖλη ὄλων, αἶνος πρὸς τὴν ἀκήρατον ἀγγελίαν καὶ τὴν ἄπειρον μακροθυμίαν Τῆς, ἐπιτερούγιζεν εὐμολπος ἢ ἐπίκλησις πρὸς Αὐτήν: Ἐν τῇ Γεννήσει τὴν παρθενίαν ἐφύλαξας, ἐν τῇ Κοιμήσει τὸν Κόσμον οὐ κατέλιπες, Θεοτόκε. Μετέστης πρὸς τὴν ζωὴν, Μήτηρ ὑπάρχουσα τῆς ζωῆς καὶ ταῖς πρεσβείαις ταῖς σαῖς λυτρομένη ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

Τὰ μαθήματα τῶν σχολείων.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἄρχονται τὰ μαθήματα τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους καὶ μέσης Ἐκπαιδεύσεως. Ἐἰς τὰς ὁμαλὰς περιόδους ἢ μαθητικῶσα νεότης ἀνέμεινε μὲ ἀνυπομονησίαν τὴν ἡμέραν αὐτήν. Ὑστερα ἀπὸ ἀνάπαυσιν τριῶν περιόδων μηνῶν, ἐπανήρχετο εἰς τὰ θρανία γεμάτη ὑγείαν, χαρὰν καὶ προθυμίαν διὰ τὴν συνεχίση τὰς σπουδὰς αὐτῆς. Ἐφέτος ὁμως, εἰς τὴν γενικὴν ἀνατροπὴν τῶν ὄρων τῆς ζωῆς, ἢ ἐπικειμένη ἔναρξις τῆς λειτουργίας τῶν σχολείων ἐμβάλλει ὀλόκληρον τὴν Κοινωνίαν, πρὸ παντὸς δὲ τὴν τάξιν τῶν γονέων, εἰς σοβαρὰς σκέψεις. Ὁ ἀναγκαστικὸς ὑποσιτισμὸς, ὁ περιορισμὸς τῶν συγκοινωνιακῶν μέσων καὶ γενικῶς ἢ ἐπίτασις τῶν δυσκολιῶν τῆς ζωῆς, δημιουργοῦν πολλὰ δυσχερῆ προβλήματα διὰ τὴν φοίτησιν τῶν μαθητῶν. Καὶ εἶναι πολλοί, ὡς μανθάνομεν, οἱ γονεῖς, οἱ ὁποῖοι σκέπτονται νὰ διακόψουν τὴν φοίτησιν τῶν τέκνων τῶν μέχρις οὐ βελιωθῶν οἱ ὄροι διατροφῆς καὶ συγκοινωνίας.

Μολονότι ἡ ὑγεία τῆς ἐν διαπλάσει ἑλληνικῆς γενεᾶς ἔρχεται σήμερον εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος, ἐν τούτοις ἐλπίζομεν, ὅτι, τελικῶς, θὰ εὐρεθῇ συνδυασμὸς τις ἑνθμιζῶν ἱκανοποιητικῶς τὸ ζήτημα κυρίως τῆς διατροφῆς τῶν ἀπόρων μαθητῶν, ὥστε νὰ δυνηθῶν καὶ οὕτοι νὰ συνεχίσουν, ἀνευ διακοπῆς, τὰ μαθήματά των. Εἰς τοῦτο δὲ πληροφοροῦμεθα βασίμως, ὅτι συντονί-

ζουν τὰς προσπάθειαις τῶν ἢ Πολιτεία καὶ ἢ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἀμέσως καὶ βαθύτατα ἐδιαφερομένη διὰ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς ἑλληνικῆς νεότητος.

Στροφή πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους, ἢ στροφῆ τῶν πιστῶν εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς ἦ'ο, ἄλλοτε, ὀλιγώτερον πυκνῆ. Τοῦτο δὲ ὀφείλετο ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ὑψηλὴν θερμοκρασίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῶν πόλεων μεγάλου ἀριθμοῦ χριστιανῶν πρὸς παραθερισμὸν εἰς τὰ διάφορα ἑλληνικὰ θέρετρα. Ἐφέτος, κατ' ἐξαιρέσιν, παρατηρεῖται ἀθρόα προσέλευσις τῶν ἐκκλησιαζομένων παρὰ τὸν ἀφόρητον πολλὰκις καύσωνα. Ὄφείλεται ἄρα γε τοῦτο εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐξελεσθέντων εἰς παραθερισμὸν εἶναι σχετικῶς περιορισμένος; Ἐν μέρει εἶναι τοῦτο ἀληθές. Ὁ σπουδαιότερος ὁμως λόγος εἶναι ἡ ἐκδηλὸς στροφή τοῦ εὐσεβοῦς ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. Διότι ἡ Ἐκκλησία σήμερον ἀπέμεινε τὸ τελευταῖον ἀσφαλὲς καταφύγιον τοῦ δεινῶς χειμαζομένου ἐκκλησιάσματος. Ὁ ἑλληνικὸς λαός, δοκιμαζόμενος ἀπὸ ἠθικὰς θλίψεις καὶ ταλαιπωρούμενος ἀπὸ ὕλικας στεροῆσεις, ἐστέρησεν ὀλοφύχως πρὸς τὴν Ἀγίαν ἡμῶν Πίστιν καὶ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ τεθῆ ὑπὸ τὴν προστασίαν Αὐτῆς, παρὰ τῆς Ὁποίας καὶ ἀναμένει τὸ τέρας τῶν δεινῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ κόσμου ὀλοκλήρου. Πρὸς τὸν Κύριον ἀναπέμπεται εὐλαβῆς ἢ δέησις του, εἶναι δὲ πάντες βέβαιοι, ὅτι δὲν θὰ ἐγκαταλειφθῶν εἰς τὴν μεγάλην δοκιμασίαν των Εἰς τὴν ψυχὴν ὄλων ἀνηχοῦν οἱ λόγοι τῆς Σοφίας Σειράχ: «Τίς ἤλιπεν ἐπὶ Κύριον καὶ κατησχύνθη: Ἡ τίς ἐνέμεινε τῷ φόβῳ Αὐτοῦ καὶ ὑπερεῖδεν αὐτόν;»

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἐχορηγήθησαν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἄδειαι πρὸς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας: Ἀρτης, δεκαπενθήμερος δι' Ἀθήνας, Σπάρτης, μηνιαία πρὸς λουτροθεραπείαν, Δρυϊ-ουπόλεως δεκαπενθήμερος δι' Ἀθήνας διὰ λόγους ὑγείας, Πολυανῆς, δεκαήμερος δι' Ἀθήνας διὰ λόγους ὑπηρεσιακούς, Ἀκαρνανίας, μηνιαία πρὸς λουτροθεραπείαν, Μεσσηνίας, εικοσαήμερος πρὸς λουτροθεραπείαν, Ἀργολίδος διήμερος δι' Ἀθήνας διὰ λόγους ὑπηρεσιακούς, Μαντινείας, πενθήμερος δι' Ἀθήνας διὰ λόγους ὑγείας, Δημητριάδος, εικοσαήμερος πρὸς λουτροθεραπείαν, Καλαβρυτῶν, δεκαήμερος δι' Ἀθήνας διὰ λόγους ὑγείας, Σερρών, μηνιαία παραμονὴ εἰς Ἀθήνας, Θεσσαλιώτιδος, μηνιαία δι' Ἀθήνας διὰ λόγους ὑπηρεσιακούς.

— Εἰς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Μιτυλήνης καὶ Τριφυλίας, αἰτησαμένους ἄδειαν δι' Ἀθήνας, ἐχορηγήθη εἰς μὲν τὸν πρῶτον δεκαήμερος, εἰς δὲ τὸν δεύτερον πενθήμερος.

— Εἰς τὸν Ἱεροκήρυκα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης Ἀρχιμ. Λεωνίδαν Παρασκευόπουλον ἐχορηγήθη μηνιαία ἄδεια δι' Ἀθήνας.

— Ὡσαύτως εἰς τὸν Ἱεροκήρυκα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μεσσηνίας Ἀρχιμ. Ἰωάννην Μακρόπουλον μηνιαία πρὸς λουτροθεραπείαν.

— Διὰ διατάγματος προήχθη εἰς τὸν βαθμὸν Τμηματάρχου Β' τάξεως ὁ παρὰ τῇ Ἱ. Μητροπόλει Σερρών Ἱεροκήρυξ Ἀρχιμ. Κωνστ. Καρδαμένης.

— Δι' ἐτέρου διατάγματος διορίσθη Ἱεροκήρυξ παρὰ τῆ Ἱερᾶ Μητροπόλεως Δράμας ὁ Ἱεροδ. Χαρίτων Πνευματικῆς.

— Διὰ διατάγματος ὁ Ἀρχιμ. Νικόλαος Μελλίδης, ἐφημέριος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Φλωρίνης, κατετάγη εἰς τὴν β' κατηγορίαν ἀποδοχῶν.

— Δι' ἐτέρου διατάγματος ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Πρωτοσυγγέλλου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Καρυστίας, παραίτησις τοῦ Ἀρχιμ. Σπυρίδωνος Σταμπόλα.

— Δι' ἐτέρου διατάγματος διορίσθη ὡς δευτέρος Ἱεροκήρυξ παρὰ τῆ αὐτῆ ὡς ἄνω Μητροπόλεως ὁ Ἀρχιμ. Τιμόθεος Χαλόφτης.

— Διὰ διατάγματος ὁ παρὰ τῆ Ἱερᾶ Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης Ἱεροκήρυξ Ἀρχιμ. Κωνστ. Πλατῆς προήχθη εἰς τὸν βαθμὸν Τμηματάρχου β' τάξεως.

— Δι' ὑπουργικῆς πράξεως διορίσθη κλητὴ ἐπὶ βαθμῶν καὶ μισθῶ Κλητῆρος Α' τάξεως παρὰ τῆ Ἱ. Μητροπόλεως Σπάρτης ὁ Νικόλ. Κωστάκος.

— Μετετέθη, κατόπιν διατάγματος, ὁ παρὰ τῆ Ἱ. Μητροπόλεως Ξάνθης Ἱεροκήρυξ Ἀρχιμ. Μελέτιος Καραμυῆνης εἰς τὴν τῆς Σπάρτης.

— Ὁ ἱερεὺς Χρήστος Παπακωνσταντίνου, διὰ διατάγματος, διορίσθη Γραμματεὺς τοῦ Μητροπολιτικοῦ Γραφείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ἐπὶ βαθμῶν καὶ μισθῶ Γραμματέως Β' τάξεως.

— Ἐχορηγήθη ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου εικοσαήμερος ἄδεια παραμονῆς ἐν Ἀθήναις εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Τρίκκης.

— Ὡσαύτως ἐχορηγήθη μηνιαία ἄδεια πρὸς λουτροθεραπείαν εἰς τὸν Ἱεροκήρυκα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Τρίκκης Ἀρχιμ. Ἀναν. Μάνων.

— Ὁμοίως εἰς τὸν Ἱεροκήρυκα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Καστορίας Ἀρχιμ. Χριστοφ. Καλύβαν εικοσαήμερος τοιαύτη δι' Ἀθήνας.

— Δι' ὑπουργικῆς πράξεως ὁ σιδεσμ. Σταμάτιος Λιάκος διορίσθη γραφεὺς τοῦ Μητροπολιτικοῦ Γραφείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ἐπὶ βαθμῶν καὶ μισθῶ γραφέως Α' τάξεως.

— Ὁ Ἐμμαν. Φωτίου, δι' ὑπουργικῆς πράξεως, διορίσθη Γραφεὺς παρὰ τῆ Ἱερᾶ Μητροπόλεως Χαλκίδος ἐπὶ βαθμῶν καὶ μισθῶ γραφέως Α' τάξεως.

— Εἰς τὸν διάκονον Γεώργιον Δημόπουλον, Ἱεροκήρυκα παρὰ τῆ Ἱερᾶ Μητροπόλεως Χαλκίδος, ἐχορηγήθη μηνιαία ἄδεια δι' Ἀθήνας.

— Ὡσαύτως μηνιαία εἰς τὸν παρὰ τῆ Ἱερᾶ Μητροπόλεως Παρραμυθίας Ἱεροκήρυκα Ἀρχιμ. Συνέσιον Βισβίνην.

— Ὁ ἐφημέριος τοῦ ἐν Ἀγρινίῳ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίας Τριάδος σιδεσμ. Ἀθαν. Παπαποστόλου διὰ διατάγματος κατετάγη εἰς τὴν Γ' βαθμολογικὴν μισθολογικὴν κατηγορίαν.

— Εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν κατετάγησαν, διὰ διατάγματος, ὁ ἱερεὺς Γ. Μπακουρίτσας, ἐφημέριος τοῦ ἐν Αἰτωλικῷ ἱεροῦ ναοῦ τῶν Ταξιάρχων, ὁ ἱερεὺς Βασίλ. Καμπάνης, ἐφημέριος τοῦ ἐν Ἀμφιλοχίᾳ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου καὶ ὁ ἱερεὺς Σπυρίδων Καραβίας, ἐφημέριος τοῦ ἐν Δομικίῳ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου.

— Οἱ ἱερεῖς Ἀπόστολος Φαφούσης, ἐφημέριος τοῦ ἐν Ἀγρινίῳ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Χριστοφόρου καὶ Ἀγιοειδέως Παπασάββας, ἐφημέριος τοῦ ἐν Τριχωνίδι ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, προήχθησαν εἰς τὴν Β' βαθμολογικὴν μισθολογικὴν κατηγορίαν.

— Ὁ Ἱεροκήρυξ Θεσσαλονίκης Ἀρχιμ. Λεωνίδας Παροσκευόπουλος διὰ διατάγματος προήχθη εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν Τμηματάρχου Β' τάξεως.

— Ὁ ἱερεὺς Στυλιανὸς Μεταξῆς, ἐφημέριος τοῦ ἐν Καλλιθέᾳ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Νικολάου, δι' ἐτέρου διατάγματος, προήχθη εἰς τὴν Β' βαθμολογικὴν μισθολογικὴν κατηγορίαν.

— Διὰ διατάγματος, ὁ παρὰ τῆ Ἱερᾶ Συνόδου ὑπάλληλος Αὐτῆς Ἀρχιμ. Σπυρίδων Συνεδινὸς προήχθη εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν Γραμματέως Α' τάξεως.

— Εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ζιγῶν ἐχορηγήθη μηνιαία ἄδεια διὰ τὴν ἐπαρχίαν Τριφυλίας.

— Διὰ διατάγματος ὁ παρὰ τῆ Ἱερᾶ Μητροπόλεως Δράμας Ἀρχιμ. Χριστόδουλος Παπαγιάννης μετετέθη εἰς τὴν τῶν Πατρῶν.

— Ἀπενεμήθη χάρις διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ποινῆς εἰς τὸν μοιχὸν Ἰωαννῆλον Κουροῦσην τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἐλασσῶνος καὶ εἰς τὸν ἱερέα Ἐμμαν. Σαῖνην τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Λαρίσης.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

— Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος συνειργάσθη δις καὶ αὐτὰς διὰ μακρῶν μετὰ τοῦ προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Γ. Γεωργιάδου ἐπὶ γενικωτέρων, ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος, ζητημάτων.

— Τὴν Α. Μ. ἐπεσκέφθησαν καὶ συνειργάσθησαν μετ' αὐτῆς διὰ μακρῶν οἱ Ὑπουργοὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. Κατσημάκης, Γεωργίας κ. Κατσιμήτρος, Δημ. Ἀσφαλείας κ. Μάρκου, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Θηροσκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Ἰω. Πολυγένης καὶ οἱ συνταγματάρχαι κ.κ. Γρανίτσας καὶ Γερογιάννης.

— Τὸν Μακαριώτατον ἐπεσκέφθη ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἰωαννίνων γ. Σπυρίδων.

— Τὸν Μακαριώτατον ἐπεσκέφθησαν καὶ ἤρτησαν τὰς εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας οἱ νέοι δῆμαρχοι, Ἀθηναίων κ. Ἄγγ. Γεωργιάτος, Ν. Ἰωνίας κ. Γ. Γκουμας καὶ Νικαίας κ. Στέφ. Πάνος.

— Ἡ Α. Μ. ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν τὸν Ἐντεταλμένον Σύμβουλον τοῦ ΟΔΕΠ καὶ ΤΑΚΕ κ. Γ. Παπαχρυσάνθου, τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου κ. Καρζῆν, τὴν Ἐπιτροπὴν Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης, τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ κ. Ἀθανασάκη, τὸν νομικὸν Σύμβουλον τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν κ. Δημητράκη, τὸν Ἀραιοπαῖτην κ. Κερασιώτην, τὸν κ. Γεώργιον Μερκούρη, τὸν κ. Γεώργιον Πεσματζόγλου, τὸν κ. Πέτρον Μαυρομάχην, τὸν Ἀντιπρόεδρον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατίας κ. Π. Τριανταφυλλῆ, τοὺς καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου κ. κ. Ν. Δούβαρη, Ν. Λούδρον, Β. Βέλλαν καὶ Δ. Μωραΐτην, τὸν Σύμβουλον τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου Οἰκονομῶν, τὸν κ. Νικ. Λάσκαρη τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Πρακτορείου, τοὺς κ. κ. Ροδᾶν καὶ Σερβίτην, τὸν ἐφέτην κ. Καραστάτην, τὸν κ. Αἰών Καρζῆν.

— Χάριν τῶν ἀσθενῶν, τραυματιῶν καὶ ἀναπήρων πολέμου, ἡ τελευταία παράκλησις ἐκ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ μετεδόθη ῥαδιοφωνικῶς, εἰς ἑναστὸν δὲ Νοσοκομεῖον ἀπεστάλη ἱερεὺς, ὅστις ἐμφαλὴ τὴν ἱεράν παράκλησιν ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Πανορθοῶν ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος. Ἐπίσης κατὰ τὰς ἐορτὰς τῆς Θ. Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος καὶ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἐφημέριοι τῶν Ἱ. Ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐλειτούργησαν εἰς τὰ διάφορα Νοσοκομεῖα χάριν τῶν ἐν αὐτοῖς νοσηλευμένων ἀσθενῶν, τραυματιῶν καὶ ἀναπήρων, ἐπιστέφανον τὴν λειτουργίαν διὰ καταλλήλου ἐποικοδομητικοῦ καὶ παρηγορητικοῦ κηρύγματος.

— Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, ἐπὶ τῆ ἐορτῆ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν Ὀρθρον, προσετῆ δὲ τῆς θείας λειτουργίας, κηρύξας ἅμα ἐπὶ τῆς ἐορτῆς, ἔχων συλλειτουργοὺς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Ἀρτης κ. Σπυρίδων, Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἰωακείμ, Σύρου κ. Φιλάρετον, Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Ἀνθίμων, Φλωρίνης κ. Βασίλειον καὶ Γυθείου κ. Προκόπιον. Κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τῆς ἐορτῆς ἐχοροστάτησεν ὁ ἐκ τῶν Συνοδικῶν Συνέδρων Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σύρου κ. Φιλάρετος.

— Τὴν 28 Αὐγούστου, ἀπέδωκεν τῆς ἐορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ὁ Μακαριώτατος μετέβη εἰς Σαλαμίνα ἵνα παραστῆ εἰς τὴν πανήγυριν τῆς ἐν αὐτῇ Ἱερᾶς Μονῆς Φανερωμένης προσετῆ τῆς θείας λειτουργίας, συμπαρατατοῦμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰακώβου, Παροναϊκῆς καὶ Θήρας κ. Χερουβεῖμ καὶ Γυθείου καὶ Οἰκόλου κ. Προκοπίου, καὶ ἐκήρυξε τὸν θεῶν λόγον.

Ἡ λειτουργία καὶ γενικῶς ὁ πανηγυρισμὸς τῆς ἐορτῆς διεξήχθησαν μετὰ πάσης μεγαλοπρεπειας, δοθέντος, ὅτι εἰς τὴν Ἱερὰν ταύτην Μονὴν ὁ Μακαριώτατος διήνυσε μετ' ἐγκαρτερήσεως καὶ ἐν αὐστηρῷ ἀπομονώσει τὰ δύο καὶ ἡμισὺ ἔτη τῆς ἐγκαρτερίσεως Αὐτοῦ. Ἡ συρροή τῶν πιστῶν ὑπερῆε πάνδημος καὶ αἱ ἐκδηλώσεις αὐτῶν πρὸς τὸν ἀποκατασταθέντα Ἀρχιεπίσκοπον ἐξόχως συγκινητικά.

— Τὴν 24 Αὐγούστου, ἡ Α. Μ. ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Ἱ. Ναφ τῆς Μητροπόλεως, κηρύξας ἐπὶ τῆς σχετικῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς.

— Ὁ Μακαριώτατος προήδρευσε τῶν τακτικῶν συνεδριῶν τοῦ ΟΔΕΠ, Γ. Λ. Κ. Ε., Σιβιτανιδείου Σχολῆς, Γηροκομείου Πειραιῶς καὶ ἄλλων ὑπὸ τὴν προεδρίαν Αὐτοῦ τελούντων Ὑργανισμῶν καὶ Ἰδρυμάτων.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ:

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἠδύοκησε ν' ἀναθέσῃ εἰς τὸν Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Ταλαντίου κ. Πανταλειμόνα τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐπιμελίαν τοῦ ἔργου τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Τὸ ἔργον τοῦτο, τελοῦν ὑπὸ τὴν προεδρίαν καὶ τὴν προσωπικὴν καθοδήγησιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἀποβλέπει, ὡς γνωστόν, εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐπιδεομένων ἀμέσως ἀρωγῆς ἀπόρων ἀσθενῶν, τῶν ξένων, τραυματιῶν καὶ ἀναπήρων, βρεφῶν καὶ παιδιῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν, εἰ δὲ εἰς τὴν παροχὴν ἐργασίας εἰς ἀπόρους καὶ ἀνέργους γυναῖκας διὰ τῆς κοπῆς καὶ ραφῆς ὑφασμάτων, ἀγοραζομένων ὑπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Ἡ προσπάθεια τῆς οἰκείας Ὑπηρεσίας συνεχίζεται ἤδη μετὰ πάσης δυνατῆς ἐνείσεως πρὸς κάλυψιν ὅσων τὸ δυνατόν περιοριστέων ἀναγκῶν τῶν προσφευγόντων εἰς αὐτὴν ἀπόρων.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Χρυσοστόμου Α. Παπαδοπούλου (†) Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ΚΥΡΙΑΛΟΣ ΛΟΥΚΑΡΙΣ. Ἐκ τῶν καταλοπίων, Γ', Ἐκδόσις Β'. Ἐπιμελεία Ἱεργροίου Παπαμιχαήλ, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐν Ἀθῆναις 1939.

Φιλόκαλος καὶ κατὰ πάντα ἐπιμελής ἐκδοσις τῆς περὶ τοῦ πολυάθλου Κυρίλλου Α' τοῦ Λουκάρως, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, πραγματείας τοῦ αἰοιδίμου σοφοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας ἱστορικοῦ. Ἀποτελούσα αὕτη συμπλήρωσιν τῆς ἐν ἔτει 1907 ἀπὸ Ἱεροσολύμων ἐκδοθείσης τῆς πρώτου μελέτης, καὶ ἐμφανισθεῖσα πρὸ διατίκῃ ἐπὶ τῆς συμπληρώσει τριακοσιετηρίδος ἀπὸ τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου τοῦ πολυτλήμονος Πατριάρχου, ὑπῆρξεν ἐπίκαιρος εὐσιαστικὴ συμβολὴ εἰς τὴν διευκρίνισιν τῆς ἀληθείας ὡς πρὸς τὰς δογματικὰς αὐτοῦ πεποιθήσεις.

Τοῦ ἔργου, κοσμοῦμένου ὑπὸ τῆς εἰκόνας τοῦ ἀειμνήστου συγγραφέως, καὶ ὑπο τριῶν δὲ ἄλλων τοῦ Πατριάρχου, ἀποτελουμένου δὲ ἐκ σελίδων 174, προτάσσεται ὡς «πόρρωτον αὐτοῦ τηλαυγές» ἐμπεριστατωμένην Ἑἰσαγωγὴν ἐκ σελίδων 5—13, γραφεῖσα ὑπο τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας Ἀδαμαντίου Διαμαντοπούλου, παλαιῶν συμμαθητοῦ καὶ φίλου τοῦ σεπτοῦ συγγραφέως, πρὸ αὐτῆς δὲ Πρόλογον τῆς τε πρώτης καὶ τῆς δευτέρας ἐκδόσεως, ἐκείνης μὲν παρ' αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως, ταύτης δὲ παρὰ τοῦ ἐπιμελητοῦ τῶν Καταλοπίων καὶ ἐκδότου καθηγητοῦ.

Ἡ Ἑισαγωγὴ, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ δῆθεν Ὁμολογία Κυρίλλου τοῦ Λουκάρως», ἀπεριόριται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν κατὰ καιροῦς ἐξενηθέντων ἐπιχειρημάτων ὑπὲρ τῆς γνησιότητος τῆς Ὁμολογίας, συνεπῶς δὲ ὑπὲρ τοῦ καλόνιμου τοῦ Πατριάρχου, καὶ εἰς τὴν κατοχύρωσιν τῆς ἀντιθέτου γνώμης, τῆς πλαστοτήτος δηλαδὴ τῆς Ὁμολογίας, καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς ὀρθοδοξίας τοῦ Πατριάρχου. Ἀληθῶς, ὁ κ. Διαμαντοπούλος ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ του, νὰ ἀποκαταστήσῃ δηλαδὴ τὴν περὶ τῆς «Ὁμολογίας» ἀλήθειαν. Ὁ γνωμοδοτικὸς ἀπολογητικὸς χαρακτήρ τῆς Ἑισαγωγῆς ταύτης εὗρσκει εὐσταθῆς τὸ ἔδαφος ἐν τῇ ἱστορικῇ ἐθέσει τῶν πραγμάτων ὑπὸ τοῦ αἰοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου. Ἡ πραγματεία διαιρεῖται εἰς δύο τμήματα, ἐκ τῶν ὁ-

ποίων τὸ μὲν πρῶτον ἐξετάζει τὸν Λούκαριν ὡς Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας, (σελ. 1—70), τὸ δὲ δεύτερον, (σελ. 71—170) ὡς Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκότερον τῶν τμημάτων ἐγκαινιάζεται διὰ διαφόρου προσωπογραφίας τοῦ Πατριάρχου. Τοῦ Α' τμήματος τῆς μελέτης καταρχόμενος ὁ μακαριστὸς συγγραφεὺς ἐξετάζει τὸν Λούκαριν «κατὰ τὴν νεότητά αὐτοῦ» (σελ. 1—15), ἐκθέτων τὰ τῆς καταγωγῆς αὐτοῦ, τὰ τῶν σπουδῶν καὶ τῆς ἀρίστης κατάρτισεως αὐτοῦ, ἐξαιρῶν τὴν πνευματικὴν ἐπίδρασιν καὶ ἐπικοινωνίαν τοῦ σπουδαστοῦ πρὸς τὸν σοφὸν καὶ χρηστότατον Ἐπίσκοπον Κυθέρων Μάξιμον Μαργουίνον. ἔτι δὲ σημειῶν τὰ τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ἐπικοινωνίας πρὸς τε ἄλλους σοφούς τῆς ἐποχῆς του, ἡμετέρους καὶ ξένους. Εἶναι σημαντικὴ ἡ παρατήρησις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου συγγραφέως ὅτι παρὰ τὰς λιπαράς αὐτοῦ σπουδὰς ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ ὁ Λούκαρις «ἐπανεκάμφεν εἰς τὴν Ἀνατολὴν οὐχὶ ὡς δόρυφορο: ξένου πολιτισμοῦ, οὐδὲ ἠθύναντο ἀποκολλητῆ τὴν ὁδὸν τῶν Βησσαριῶνων καὶ νὰ ἐπίσῃ ὅτι αἱ κλειδὲς τῆς Ἀγίας Ἐδρας θέλουσι ποτε ἀνοίξαι εἰς τὴν φυλὴν του τὰς πύλας τοῦ μέλλοντος» δὲν εἶχε δὲ λάθει, εἰ ἀφορμῆς τῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ Ἑθρώπῃ σπουδῶν του, καὶ οὐδεμίαν συμπάθειαν πρὸς τὸν Προτεσταντισμὸν. — Ἐν τῷ δευτέρῳ Κεφαλαίῳ τοῦ τμήματος τούτου (σελ. 15—28) ἐκτίθενται τὰ τῆς δράσεως Κυρίλλου τοῦ Λουκάρως ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας ἀπὸ τοῦ πέρας τῶν σπουδῶν του μέχρι τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ὡς Πατριάρχου τῆς Ἐκκλησίας ταύτης (1601). Μνημονεύονται οἱ ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας ἐπιμενοὶ κατὰ τὸν Ὀυνιτισμὸν καὶ τῶν Παπιστῶν ἐν γένει ἀγῶνες αὐτοῦ ἐν Πολωνίᾳ, Νοτιοδυτικῇ Ρωσίᾳ καὶ Μολδοβλαχίᾳ, ἀγῶνες οὗς διεξήγαγε μετὰ ζήλου καὶ οὐάνους ὑπερόχου, ὡς Ἰσραὴλ, ὑπο τὴν ἰδιότητα «Πατριαρχικοῦ Ἀντιπροσώπου» τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Μελετίου τοῦ Πηγᾶ, προσλαβάντος αὐτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας εὐθὺς ἅμα τῷ πέρας τῶν σπουδῶν του. Εἶναι χαρακτηριστικὴ γὰρ τὸν Λούκαριν καὶ λίαν διδακτικὴ διὰ πάντα ἐκκλησιαστικὸν λειτουργὸν ἡ μνηστία τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Λούκαρις ἐν μεσφ τοῦ ὄδου, οὐ καὶ ἐπινοῦσθον κατὰ τὸν Λατίνων Προπαγανδιστῶν ἀγῶνων εἰς τὰς μνηρογευθείσας ξένας χώρας εἶχετο στερρῶς τῆς μελέτης πατρικῶν καὶ προγονικῶν συγγραμμάτων, ὡς καὶ τοῦ ἄλλου, θεοὶ πανταχοῦ ὅπου μετέδαινε ἐκήρυττε μετὰ ζήλου, ὡς τὸν λόγον. — Ὁ αἰοιδίμος συγγραφεὺς διδὼν τὴν προσήκουσαν προσοχὴν εἰς τὴν πλαστότητα τῆς φερομένης ἐπ' ὀνόματι Κυρίλλου τοῦ Λουκάρως ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Ἱησοῦν τὸν Πέτρον Σκάργαν, ἦν καὶ δεχόμενος ὡς «πρώτην ψευδολουκάρειον ὁμολογίαν» ἐλέγχει. — Ἀπὸ σελ. 29—36 ἔστι τὸν τίτλον «Ἡ πρώτη δράσις τοῦ Λουκάρως ὡς Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας» (ἀπὸ τοῦ 1601, ἀγοντος τὴν ἡλικίαν 29 ἐτῶν) πραγματευθεῖσα τὴν πολυσχιδῆ δράσιν τοῦ Λουκάρως ἅμα τῇ ἐνηρονίσει αὐτοῦ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον. Προσμίον αὐτῆς εἶναι καὶ πάλιν ἐπινοοὶ ἀγῶνες κατὰ τῆς Λατινικῆς Προπαγάνδας ἐν Αἰγύπτῳ, ἐπινοουθῶσι δὲ αἱ ἀμφιλαφεῖς αὐτοῦ ἐνέργειαι τῶν ὑπὲρ τῆς οἰκονομικῆς ἀνορθώσεως ὅσων καὶ τῆς κοινωνικῆς ἐμφάνσεως τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας δι' οἰκοδομῆς εὐπροσώπου Οἰκῆματος, ἐνφ' ἐξ ἄλλου, πᾶσαν κατέβαλλε μέριμναν ὑπὲρ τῆς τακτοποιήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ εἰς ἄλλας Ὀρθόδοξους Ἐκκλησίας (Κύπρου, Ρωσσίας), ἀρμόδιως πρὸς τοῦτο καλούμενος, φίλος δὲ πάντοτε ὑπάρχων τῆς κοινωνικῆς τάξεως καὶ τῆς ἀμοιβαίας ἀλληλεγγύης καὶ τῶν ἀδελφικῶν ἀνεργῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν Ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν. Ὁ ἀειμνήστος Ἀρχιεπίσκοπος εὗρσκει καὶ πάλιν τὴν εὐχάριστον εὐκαιρίαν νὰ σημειώσῃ τὸν μέγαν ζῆλον τοῦ Λουκάρως, καὶ ὡς Πατριάρχου, καὶ τὸ ἀκαταπόνητον αὐτοῦ περὶ τὸ κήρυγμα τοῦ βίου λόγου, ὁμοίως δὲ νὰ ἐλέγξῃ καὶ νὰ δεῖξῃ τὴν πλαστότητα καὶ ἄλλης δῆθεν ἐπιστολῆς αὐτοῦ (1608) πρὸς τὸν πάπαν Ρώμης Πυλον τὸν Ε', ἦν καὶ ἀριθμῆθ' ὡς «δευτέραν ψευδολουκάρειον Ὁμολογίαν». — Ἐφεξῆς, (σελ. 36—45) ἐκτίθενται αἱ περιστάσεις ὅφ' ἄς ὁ Λούκαρις, διατηρῶν τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον Ἀλεξανδρείας, ἐξέλεγε «κατὰ θεῖαν πρόνοιαν» τῷ 1612, ἐπὶ μικρῶν, καὶ «Ἐπιτηρητῆς τοῦ Οἰκουμανικοῦ Θρόνου», ὅτε καὶ σκοπίμως, ἐν ὄψει τῆς ἀθλίως καταστάσεως τοῦ Πατριαρχείου Κων-

σταντινουπόλεως, διατελοῦντος ὑπὸ ἐπιδητικὴν ἐπίδρασιν τοῦ Παπισμοῦ, ἐκαλλιέργησε σχέσεις φιλικὰς πρὸς διαφόρους ἐπισήμους Προτεστάντας, θεολόγους καὶ πολιτικούς, τοῦθ' ὅπερ ἔδωκε λαβὴν εἰς τοὺς Ἰησοῦτας καὶ εἰς τοὺς ἐκ τῶν ἡμετέρων λατινόφρονας νὰ διασῶρσιν ὡς λουθηρανίσαντα τάχα τὸν ἔθραϊον τῆς Ὁρθοδοξίας πρόμαχον, Κόριλλον τὸν Λούκαριν. Ἡ Ἰησοῦτικὴ μῆνις κατ' αὐτοῦ, μέγιστα μετὰ τὴν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐντόσθεν τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1612 ἀναχώρησίν του, ἔλαβεν ἔκτασιν τοιαύτην, ὥστε ὁ μέγας Πατριάρχης εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην ἀναφανθῆναι καὶ ἐπιμῶνως, ἐν Μολδοβλαχίᾳ ἐπὶ τριετίαν περίπου (1612-1615) εὐρισκόμενος νὰ ἀποκρούσῃ, καὶ γραπτῶς, καὶ προφορικῶς, καὶ νὰ ἐλέγξῃ μετὰ σθένους καὶ πυρρησίας τοὺς ἐκ τῶν ἡμετέρων λατινόφρονας, καὶ δὴ τὸν Οἰκουμανικὸν Πατριάρχην Τιμόθεον Β', ὡς καὶ τὴν ἀχαριν χορείαν τῶν ἀπὸ τῆς Ὁρθοδοξίας βραπετιδῶν τροφίμων τῆς ἐν Ρώμῃ προπαγανδιστικῆς Σχολῆς «τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου», νὰ διαφωτίσῃ δὲ τὸν ὀρθόδοξον λαὸν ὄχι μόνον προφορικῶς, ἀλλὰ καὶ δι' εἰδικῶν συγγραφῶν (σελ. 45-61). Ἡ διαπίστωσις ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ τοῦ ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας ζήλου τοῦ μεγαλοπράχμου Πατριάρχου ὑπογραμμίζεται ὑπὸ τοῦ μακαριστοῦ συγγραφέως ἐξαιρόντος τὴν ἀπερίφραστον δὴλωσιν τοῦ Λουκάρεως: «ὅταν εἶναι χρεῖα, γλυκὺ εἶναι νὰ χύσῃ ὁ ἄνθρωπος τὸ αἷμά του διὰ τὴν εὐσέβειάν του».—Ἐν τῷ πολέμῳ αὐτῷ κατὰ τῆς Ἰησοῦτικῆς προπαγάνδας καὶ τοῦ Ὀννιτισμοῦ, ὁ Λούκαρις μεταξὺ ἄλλων μέτρων ἐνίσχυσε καὶ τὰς θεολογικὰς καὶ ἐκκλησιαστικοπολιτικὰς σχέσεις αὐτοῦ πρὸς τοὺς Προτεστάντας, καὶ δὴ τοὺς Ἀγγλικανούς, ἀξιωματικῶν δὲ ὡς πρὸς τὰς σχέσεις ταύτας ἐκθέτει ὁ συγγραφεὺς τὴν εἰς Ἀγγλίαν ἀποστολὴν πρὸς περαιτέρω σπουδὰς τοῦ Μητροφάνου Κριτοπούλου. Τῆς φάσεως ταύτης τῶν Λουκαρείων σχέσεων πρὸς τοὺς Προτεστάντας φέρονται ἐπιστολαὶ τινες πρὸς αὐτοῦ, καθ' ἃς ὁ Λούκαρις παρίσταται ὡς προτεσταντίζων. Ὁ ἡμέτερος σεπτὸς ἱστορικὸς θεωρεῖ τὰς ἐπιστολάς ταύτας «λίαν ὑπόπτους, καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει: ὀρθότατα ἀποφαίνεται ὅτι αὐταὶ «δὲν εἶχον καμμίαν σημασίαν ἀπολύτως, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπίσημος δρᾶσις τοῦ Λουκάρεως ἐστρέφετο κατὰ τοῦ Προτεσταντισμοῦ, οὐδὲν δὲ ἀπολύτως ἐπράξε πρὸς ἐπικράτησιν αὐτοῦ». «Ἰσως ἐνίοτε πέρα τοῦ προσήκουτος μέτρου ἐξεφράζετο φιλοφρόνως πρὸς τοὺς Προτεστάντας, ἀλλὰ παρέμενεν ὀρθόδοξος, μὴ σαλευθεὶς ἐν ταῖς πεποιθήσεσιν αὐτοῦ» (σελ. 61-66, 69).—Τὸ Α' τμήμα τῆς ὑπὸ κρίσιν μελέτης αὐτοῦ κατακλείει ὁ συγγραφεὺς μνησίαν ποιούμενος ἐνεργειῶν τοῦ Λουκάρεως, ὡς Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἱεραρχίας ἐν τῇ νοτιοδυτικῇ Ρωσίᾳ, διὰ τοῦ Ὀννιτισμοῦ πρὸς καιρὸν ἐξαφανισθείσης (σελ. 66-70).

(Συνεχίζεται τὸ τέλος) ΑΡΧ. Μ. ΕΜΜΑΝ, Ι. ΚΑΡΠΑΘΙΟΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.—Καθίσταται γνωστὸν, ὅτι οὐδαμῶς βιβλιοκρισία θέλει δημοσιεῦσθαι ἐφεξῆς εἰς τὴν «ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ», ἐφ' ὅσον δὲν ἀποστέλλεται καὶ πρὸς αὐτὴν ἕν ἀντίτυπον τοῦ καινομένου ἔργου.

ἹΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

«ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ»,

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Δημητριάδος ἐξέδωκε τὸν παρελθόντα Ἰούνιον, εἰς ἄλλοῦν τευχίδιον, δύο ποιμαντορικὰς ἐγκυκλίους τοῦ Σεβ. Δημητριάδος κ. Ἰωακείμ καὶ προσευχὴν τοῦ ἰδίου πρὸς Κύριον ἐπὶ τοῖς ἐθνικοῖς δαινοπαθήμασιν. Ἡ πρώτη ποιμαντορικὴ ἐγκύκλιος ἀναφέρεται εἰς τὴν συνεργατικὴν «ἐξέλασιν», ἣ ὑπὲρ κοινοφελῶν σκοπῶν δὲ δευτέρα εἰς τὴν ἀναπλαστικὴν δύναμιν τῆς Αἰδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ, πρὸ παντός εἰς τὰς σημερινὰς δυσκόλους τοῦ Ἔθνους στιγμὰς. Ἀμφοτέραι αἱ ἐγκύκλιοι τοῦ Σεβ. Δημητριάδος ἐνέχουν ὑψηλὸν ἐθνικὸν φρόνημα καὶ ἐντονον πατριωτικὸν παλμὸν. ἀποπνεύον δὲ βαθεῖαν πίστιν πρὸς

τὴν σώτειραν ἐπίδρασιν, τὴν ὁποῖαν θὰ ἔχουν αἱ ὕμναις χριστιανικαὶ ἀρχαὶ διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ καταρειπωθέντος Ἐθνικοῦ Οἴκου.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἐκυκλοφόρησε τὸ ΙΑ' τεῦχος (Ἀπρίλιος—Ἰούνιος 1941) τοῦ θρησκευτικοῦ, ἐπιστημονικοῦ καὶ κοινωνικοῦ περιοδικοῦ «ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ» μετ' ἄρθρα τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. κ. Ἐμμ. Ν. Πεζοπούλου «ἡ ἐκκλησιαστικὴ ποίησις ὡς πρὸς τὴν ἐξῴφωσιν τοῦ θρησκευτοῦ καὶ ἠθικοῦ συναισθήματος» καὶ Βασ. Χ. Ἰωαννίδου «ἡ θέσις Πρόνοια».

ἨΘΙΚΑ ΓΝΩΜΙΚΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

1. Βέλτιον ἀποροῦντα σιωπᾶν καὶ πιστεύειν ἢ ἀπιστεῖν διὰ τὸ ἀπορεῖν. (Ἀθανάσιος)
2. Πίστις εἰς τὸν αἰῶνα σταθῆσεται (Σειρᾶχ)
3. Ἐν μόνον πεισθῆναι χρή, ὅτι συμφερόντως ἡμῖν ἅπαντα οἰκονομεῖται παρὰ Θεοῦ· τὸν δὲ τρόπον μηκέτι ζητεῖν, μήτε ἀγνοοῦντας ἀσχάλλειν ἢ ἀθυμεῖν. Οὕτε γὰρ δυνατόν ταῦτα εἰδέναι οὕτε συμφέρειν· τὸ μὲν διὰ τὸ θνητοῦς εἶναι, τὸ δὲ διὰ τὸ ταχέως εἰς ἀπόνειαν αἰεσεσθαι. (Χρυσόστομος)
4. Ἐγὼ μίαν σοφίαν οἶδα, τὸ φοβεῖσθαι θεόν. Ἀρχὴ τε γὰρ σοφίας φόβος Κυρίου καὶ τέλος λόγος, τὸ πᾶν ἄκουε, τὸν θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ φύλασσε. (Σολομών)
5. Σωφρονήσατε καὶ νήφετε εἰς προσευχὰς (Πέτρος)
6. Καιρὸς ἀθυμίας οὐχ ὅταν πάσχωμεν κακῶς ἀλλ' ὅταν δρώμεν κακῶς (Χρυσόστομος)
7. Ἐπεταί τῇ γνώσει τὰ ἔργα ὡς τῷ σώματι ἡ σιά (Κλήμης)
8. Ἐν ἡμέραις ἀγαθῶν μὴ ἀμνημονήσης κακῶν καὶ ἐν ἡμέραις κακῶν μὴ ἀμνημονήσης ἀγαθῶν (Σειρᾶχ)
9. Ὁ κρύπτων ἔχθραν συνίστησι δόλον (Δαμασκηνός)
10. Ἀλήθειαν ἐκζητήσει Κύριος (Δαυιδ)

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Πᾶν ἔμβασμα, ἔγγραφο, βιβλίον ἢ ἐπιστολὴν προοριζόμενα διὰ τὸ Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας, δεῖν ν' ἀπευθύνωνται ἐφεξῆς οὐχὶ ἐπ' ὀνόματι ὑπαλλήλων ἀλλ' οὕτω:
Δελτίον ΕΚΚΛΗΣΙΑ
Ἁγίας Φιλοθέης 19 Ἀθήνας

Εἰς τὰς ἐπιταγὰς πρὸς τὴν «ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ» δεόν ἀπαραίτητος ν' ἀναγράφεται ἐπὶ τῆς ὀπισθίας πλευρᾶς αὐτῶν πᾶσα πληροφορία σχετικὴ πρὸς τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἐμβάσματος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΣΣΗΣ.

Ἐν Ἀθήναις τύποις «Φιλάνθρωπος» Λεωνόπουλου 4.